

Инсоннинг иккичи умри унинг ҳаётлик даврида амалга оширган савоб амаллар билан ҳам бевосита болгик. Тўғри сўз за жонсарак дўстим Сафар Барноев кўплаб ҳайрли ишларни рўёбга чиқаришга улугурган ижодкорлардан бироридир. Ижодкор ўқитувчиларнинг Республика кўрик-танловини ташкил этиш ва танлов галиблари тўпламларини нашр эттириш учун унинг елиб-юрганлари ҳамон ёдимиизда. «Гулхан» журналининг мазмунли ва омабод бўлиши учун ҳам кўн сэйъ-харракат кўрсатган эди.

Хотирлаш ҳам савоб, деб бекиз айтишмайди. Иктидорни шоир Сафар Барноевнинг орамиздан кеттаганига турт йил бўлаётир. Унинг шеърлари китобхонларнинг маънавий мулкига айланниб, биз билан ёнма-ён яшамоқда.

Турсунбой АДАШБОЕВ

ДРУГИЛЛАР ЯШАР КУНДИЛА

ВАТАН

Ватан —
ҳали туғилмаган эварам мулки.
Бобом ёди,
Момолар ёди.
Ватан — бу менинг кимлигим,
Бу — менинг хулқим.
Ватан — Улубекистонг сўнти фарёди.
Бу сўзини таракорлаб нелар ўтилар,
Ким тўйта,
Шодлиника,
Азага келди.
Гоҳ бобом изларин бир-бир ўтиллар,
Момоминг юрати ларзага келди.
Қарс этиб ўшандা
Синди бешик ҳам
Онам алласин ўйқотиб кўди.
Тинди баҳшилар

бошлаган кўшик ҳам.
Олчаклар
Бу ҳолин тақдирга йўйди.
Такдир таҳқир эмас,
Фақрлик эмас.
Тупорлар туғилар ахир юз йилда.
Алномин борлигин
баҳшилар йўйимас,
Кўйимас,
Гўрўлилар яшаб кўнгилда.
Бобоминг изларин
Кум босмади, йўқ.
Тиргакда асрари эшикларини.
Нелар ташлаб кетди
Кўрганида чўғ.
Даласи,
Боласи, бешикларини.
Жони ширинларни кўрди бу тупрок,
Алмашиб яшларлар
Кўналгаларини.
Ночорлар кетдилар
Ватандандай яирок,
Танида ўлик қалб,
Тилда яшамоқ.
Момом тақдирга қалар экан ўт,
Нон ёпишга шайланни,
билақларини.
Тогам дала кеззар,
Юрт бўлсин деб бут
Санаф тугаётган кўсақларини.
Болалар чуғуялаб,
Йўлни чантитиб,
Иссик нон ҳиддини
Димоқка туря.

Мархум устозимиз профессор Бегали Косимов адабиётимизнинг энг қадимиги давридан бугунги адабий жараёнгача, мурракаб назарий масалалардан тортиб ўқитиши муммаломагида — барча жиҳатларини теран биладиган, улар бўйича юқори даражада фикр юрита оладиган кенг қарорвли олим эди. Устозинг нашр этилган китоблари, илмий маколалари бугун далиш бўла олади.

«Ўзбекистон адабиёти ва санъати»нинг 2005 йил 21 январ сонида домланинг Бехбудий ҳақидаги мақоласини ёълон қилиб, олимнинг архивида қолиб кетган илмий ишларини мунтазам чөл этиб боришини вазда берган эдик. 2000 йили Анкарада Наврӯзга багишлаб ўтказилган ҳалқаро анжумандада Бегали Косимов қиласга маърузасининг матни билан яқинда танишиб қолдик. Ушбу маъруза матни ҳозиргacha матбуотда ёълон қилинмаган.

Професор Бегали Косимовнинг ушбу муҳтасар тадқиқоти ҳам мархум адабиётшунноснинг илмадиги камолотидан, теран мушоҳада кувватидан дарак беради, деб ўйлаймиз.

Нурбай АБДУЛАҲАҚИМ,
филология фанлари доктори

Бегали КОСИМОВ

ИЛОХИ, ҲАР КУНУНГ НАВРӽЗ БЎЛСУН...

Наврӯз шунчаки бир байрам эсмас, мухим маънавий бир илдизим замир. У аҳоддларимиз исломни қабул қилишларидан олдин ҳам бор эди. Қадим-қадимдан баҳор тимсоли, «риз-рӯз йўйини очи» манбани сифатидек кўхнада. Туристикондек миллӣ байрам сифатида нишонлаб келингар эди. Буок Шарқ адабийтинген кен таракалган, ўз тарихига, шаклларни боқсичларига эга бўлган мавзуларидан бирни сифатидек талқин қиласидар. Масалан, маҳшур Умар Хайдомингнинг

чиғатой турқасидаги газал эса шундай бошланади:

Кун ҳамалга кирди эрса,
келди олам Наврӯзи,
Кечди баҳман замҳарир қини,
қолмади қори, бузи.

Кун кела минг кўрки ортиб,
тирилур ўлмии жаҳон,
Тонг пазирлаб, нақши бирла
безанур бу ер юзи.

Шеърда мана шу «жаконнинг тирилиши», «ер ўзиңин «безаниши» лаъвларни ёрқин, бўйцор мансараларда чизилади.

Эрта тоғ. Шамол ёнгил эсади. Чор атрофа дашт баҳорининг анвой чекаларидан кишини маст кильувчи турфа ҳидлар тараради... дала, кир, тоглар рангоранг Рум, Ҳитой атласларидан толвандади.

Лола косасидан шароб симирган бўлп бархуши сайрайди. Зангор осмонда турналар ун тортиб ўтади, кўзичкалар ўтлоқда дирклилаб ўйнайди... «Тол йиғор» деб «минибр»-дан тўтиқни маҳлис куради.

Кумри ва бўлуп кенона кундуз унинг ҳузурда кирот қиласидар...

Дейдилар.

Энди XIV аср адабиёти ёрдамда инчада ичкарикор тарихи кўз ташлайлик.

«Кисаси Рабгузий» да куйдагиларни ўйқимиз:

«Эй, ота! — деб хитоб киладилар.

Рабгузий бахор манзараларини тасвирлар эсан, уни Юсуф ва Зулейхонинг руҳияти билан боғлавди.

Сабо эснаор-да, йиғоч боғн солар,

Будут йиғланор-да, чечаклар кулар.

Улашундук чечлинига кўнгум буқун,

Санини бирла бўлуб овумни тиълар,

Дейдилар.

Дарҳакат, иш ва баҳор эгизакдир. Колаверса, шоир Кутб

айтмоқи дүнгенинг ўзи иш асига кургилан.

Агар ётти кас онсонга ошик бўлmasал, нега унинг обига остида истанади?!

Денгизлар кўка ошик бўлmasалар,

нега пўртана бўлб, осмона сапчидар!

Хаммаси мухаббатдан.

Денгизларигина эмас, ер ҳам кўкка ошик.

Ут-ўлган бўлб, барг-япро-

булиб, осмона талпанидан.

Осон эса, ернинг ҳажрида қадиророк

бўлиб, наъра тортади.

Ёнгир бўлиб кўз бўлди.

Наврӯз билан шахзаде

ишидига ўтади.

«Сабаби назми китоб»га кара-

ганду, у баҳорда — «гул фасли» да

«шоҳаншох»нинг — Искандар ми-

зорини бўйргуя билан 814 ҳижри

(1411 милиоди)да ёзим тугаллан-

ган эди.

Асарнинг мазмуни анъанавий

ишик-қадиромонлиқ характерида:

Навшод маклакатининг ўтилга

орзуиманд шохи Фаррух янги йил

бўшида — Наврӯз кунларидан

дебном берадилар. Наврӯз барча шах-

зодалардек тарбия топади. Бало-

ғатга етгач, Фарҳор мамлакати

шохи Мушкиннинг кўзи Гулни ту-

Кайдадир энага дуолар битиб,
Чақалоқ бошига ион, пишоқ кўяр.
Ватан —
ҳали туғилмаган эварам мулки.

МЕН СЕНИ ТОПГУНЧА...

Мен сени топгунча, дунё неча айланди,
Менга дунё бўлиб, кундуз-кеча айланди.

Агар кўнглимни очам, дард-алам кўп,
Аламлар ичра ёнган шоду гам кўп,

Эшитинг олдидан ўтган қадам кўп,

Яғонамсан, кўпга сендей санам кўп,

Гоҳ подмон, ҳоҳида кўзда нам кўп.

Мен сени топгунча, дунё неча айланди,
Менга дунё бўлиб, кундуз-кеча айланди.

Гоҳи мен дол десам, бардош топилмас,

Бардошли бўл деган, сирдош топилмас.

Қаранг, тогларга чиқсан, том топилмас,

Нанини тош, дийдада ёш топилмас,

Кетар бўлсан, йўлда топилмас.

Мен сени топгунча, дунё неча айланди,
Менга дунё бўлиб, кундуз-кеча айланди.

Кетиб ёнди менга ошик, дард-алам кўп,

Бошинг ёнди менга ошик, дард-алам кўп.

Агар яшаб кўп, яшаб кўп, яшаб кўп.

Мен сени топгунча, дунё неча айланди,
Менга дунё бўлиб, кундуз-кеча айланди.

Кел энди менга ўзлнинг аён эт,

Бошинг кўксимтиг ёни, шодумон эт.

Агар минга битта ошик бўлса бир томон эт,

Биронни алқаб ўт, мени ёмон эт,

Этик бошим этилса, осимон эт.

Мен сени топгунча, дунё неча айланди,
Менга дунё бўлиб, кундуз-кеча айланди.

ШАҲИЛИК ҲАМИША ЭРКАНИНГ ОТИ,

КИШИНАВ ТУРСА БЎЛДИ, МИНГАН ГИРОТИ.

Унинг уйи бор: — уй, иш, чойхона,

Яшайди, ҳаёт тўла афсона.

Эрмак тополмас бангни девона,

Бола-ҷақаллар — иккى қаноти,

Кишинав турса бўлди, минган гироти.

Кўксаидида ўтганаш кўздан топади,

Тилида тутнамас боли бор унинг.

Файрати — топажак моли бор унинг,

Унинг ҳаётидир — дунё ҳаёт.

Кишинав турса бўлди, минган гироти.

Кўксаидида ўтганаш кўздан топади,

Тилида тутнамас боли бор унинг.

Файрати — топажак моли бор унинг,

Унинг ҳаётидир — дунё ҳаёт.

Кишинав турса бўлди, минган гироти.

Кўксаидида ўтганаш кўздан топади,

Тилида тутнамас боли бор унинг.

Файрати — топажак моли бор унинг,

У

Худди шундай бахор кезлари эди. Зарифа ола Сайдносирова хузаурларида бўлганим, қисқагина субҳатдаг маннун холда бир даста кўлэзмани кўтариб кетганини эсладим.

— Ойбек домла сценарий ҳам ёзган эканлар. У негадир экран юзини кўргаман. Архивларда, киностудия кутубхонасида ҳам учратмадим. Уша сценарий билан танишига ниятида келган эдим, — деб максадимни айтганимда, Зарифа ола очик чехра

лик назарда тутган? Бу саволга жавоб топиб, сценарийни ёзиш техникини ҳамда адабиётнинг йирик намояндаси таърибаси хакида фикр юритиш имконига эга бўлмасиз... Ушанда шу каби янги режалар билан адаб ҳона-донини тарж этган эдим.

Зарифа ола билан навбатда-ти учрашув узини асарлари ту-файли бўлди. Нозик табиати бу мусавирава аёл 1925 йили чиз-ган манзарани 80 йилдан кейин — куни кече кўриб ҳайратга кел-

тига учрашув узини асарлари ту-файли бўлди. Нозик табиати бу мусавирава аёл 1925 йили чиз-

ган манзарани 80 йилдан кейин — куни кече кўриб ҳайратга кел-

«КЎЗЛАРИ ЧЎЛПОНДЕК НОЗЛИ СЕВГИЛИМ» Зарифа Сайдносировани эслаб

билан сўзларимни тингладилар-да, сўраб қордилар:

Кўлэзмалар кўп. Бирга из-

лаб томамиш. Нима максадда та-

нишомкисиз?

Ўзимни танимтаганим, илмий тадқиқот учун зарур бўлган (хали ўзини кўлинмаган) асарни сўраб келганимдан бирор хижолат бўлдими.

— Аспирантурада ўқиб якинда Тошкентга қайтдим. Кино бўйича диссертация өздид. Энди адабиётнинг кино билан боғлиқ жиҳатларини ўрганимокчиман... Янар бир масала мени жуда қизиқтиради. Ойбекдек ёзувчи, наср ва назм устаси, олим сценарий ёзасда, уни фильм килимасма...

— Киностудия, эҳтимол, сце-нарний кабул қилилар. Лекин муаллифнинг ўзи — Ойбек буни истамаган.

Зарифа ола юзимда таажужуб аломатини сезиз изоҳ бермокчи бўлдишлар:

— Сценарий ўзларига маъкул бўлмаганим, янги асарга уриниб кетгандаридан, ҳар қалай, уни хеч тилга олмасдилар. Эҳтиётлаб бир «папка» га ийигиб кўйганимча турибди.

Зарифа ола ичкаридан кўкимтирир бир «папка»ни кўтариб чи-клилар. Мен ўзишин орзу килган, кўп излаган, «Шонни йўл» кино-сценарийси (кўлэзма) менга уза-тилганида кувонним, ҳаражоним ичимга сифмаган эди. Севили ёзувни кўз нурини тўккан козог, матн кўлумдид эди! Энди «Ойбек сценарий ёзинни ўзи» га бил-магага дегандигар жавобимиз тайёр... Наср устаси кино учун асар ёзища экранини, каме-ранини, ижрони, тасвирни қанча-

дик, завк олдик. Нозиг кўллар чизган манзара, танланган на-фис бўёклар, улуғворликни, монументаликни таъкидлаб турви-ши шакл, расм чизиш нуқтаси пиорвардидан яхлат композици-яни ташкил этиди, хис-ҳаражон уйотади. Ўтган асрнинг 20-йил-лари мухити, муаяни тарихий обиданнинг ўша дамдаги кўриниши хакида фикр юритшига уч-дайди. Зеро, Туркистондаги Ахмад Яссавий мақбарасининг 1925 йилдаги кўринишлари тўрт пополотда тўрт нуктадан ўзининг аксини топган. Мақбаранинг умумий кўриниши ҳам, айрим деталларни ҳам, ўзига хос нақш ваннан гуларни сизлиси ҳам энди-лика тарихий манба сифатида катта кийматга ега. Тўрт пополотдан иккиси сақланиб келган. Улар ўн етти ёшдаги мусавири Зарифа Сайдносированинг эстетик қарашлари юқсан, иштеди-ноёб бўлгандан дарак берир тириби. Зеро, Ўрол Тансиқбоев бир мўйалам соҳибасини ранг-тасвир ижодига тортмоқчи бўлгани бежис эмас.

Бу асарларининг яратилиши та-рихини ўрганинг нијатида турили манбар, хотиралир билан та-нишик. Буни қарангки, ёш Ой-бек ва ўни баҳорини қарши-лаган тарифларидан танишишларида санъатнинг бу соҳаси ўз хизматини ўтаган экан.

— 1924 йил... Биз мактабнинг кини бир залини ясатиши ги-ришик. Мен Фузулий ва Навоий расмларини ўйда кори қалам билан кўтишиб ёздишни.

— Ола, тутмам узилини-ти, тикиб беринг, — деди у.

Мен нима жавоб қилиши билмай, бирлаҳза қотиб келдим. «Ечиб беринг» десам, «бошқа кўйлагим йўк» дейши, яна қаршида янланғон коли-ши хеч гап эмас. Шундай фикрлар куюндан гангидим-да, ўриндида тик

бордик.

— Гўзал манзараларни чиз-ган, портретлар устида ишлай бошлаган волида мөхрибонин-ши шакл, расм чизиш нуқтаси пиорвардидан яхлат композици-яни ташкил этиди, хис-ҳаражон уйотади. Ўтган асрнинг 20-йил-лари мухити, муаяни тарихий обиданнинг ўша дамдаги кўриниши хакида фикр юритшига уч-дайди. Зеро, Туркистондаги Ахмад Яссавий мақбарасининг 1925 йилдаги кўринишлари тўрт пополотда тўрт нуктадан ўзининг аксини топган. Мақбаранинг умумий кўриниши ҳам, айрим деталларни ҳам, ўзига хос нақш ваннан гуларни сизлиси ҳам энди-лика тарихий манба сифатида катта кийматга ега. Тўрт пополотдан иккиси сақланиб келган. Улар ўн етти ёшдаги мусавири Зарифа Сайдносированинг эстетик қарашлари юқсан, иштеди-ноёб бўлгандан дарак берир тириби. Зеро, Ўрол Тансиқбоев бир мўйалам соҳибасини ранг-тасвир ижодига тортмоқчи бўлгани бежис эмас.

— Ўрол Тансиқбоев билан бир тўғракда дарс олишган. Унга машшар Репиннинг шоғиди Николай Розин таъбири келган. Ўрол ака онамнинг асарларини кўриб юқсан бахалорди. Киме фани, мураббийлини билан ўргу-ланишини афзал кўрган онамга «Киме фани сизнинг фойлиятин-гиз или нималарга ега буди... буни билмадим. Лекин ўзбек тасвирни санъатни сиздан ахраб кўп нарсани йўкотганини комил ишонч билан айтила оламан», деб ҳазил килардилар. Ишлар ўтиб, биз — болалари катта бўлиб, ўз йўлимини топиб олганимизда онам яна кўлларига мўйалам ол-дилар. Эртаге кеч расм чизидиган бўлиб келдилар. Бундан ха-бар таъбири келган. Ўрол Тансиқбоев онамга молберт, мўйалам, бўё-ларини олиб, келиб берганлар. Молбертни боз ҳозир ҳам авай-лаб саклаб келганим.

— Зарифа ола менинг онам — Ҳафия Мухамедова ва отам Илес Акбаров билан «Баланд маҷит»-даги мусиқа техникинда бирга ўқишганини кўп ёзитганман, — дейман Гулранон ҳонимига. — Ўзимизда Зарифа, Шарифа (сингил-лари) дугор, пианино чалишган. Мунавар ҳори ҳам ўша ерга келиб дарс берган. Синфа шап-

тишига ўзи ёздишни.

— Ўзимизда Зарифа ола менинг онам — Ҳафия Мухамедова ва отам Илес Акбаров билан «Баланд маҷит»-даги мусиқа техникинда бирга ўқишганини кўп ёзитганман, — дейман Гулранон ҳонимига. — Ўзимизда Зарифа, Шарифа (сингил-лари) дугор, пианино чалишган. Мунавар ҳори ҳам ўша ерга келиб дарс берган. Синфа шап-

тишига ўзи ёздишни.

— Ўзимизда Зарифа ола менинг онам — Ҳафия Мухамедова ва отам Илес Акбаров билан «Баланд маҷит»-даги мусиқа техникинда бирга ўқишганини кўп ёзитганман, — дейман Гулранон ҳонимига. — Ўзимизда Зарифа, Шарифа (сингил-лари) дугор, пианино чалишган. Мунавар ҳори ҳам ўша ерга келиб дарс берган. Синфа шап-

тишига ўзи ёздишни.

— Ўзимизда Зарифа ола менинг онам — Ҳафия Мухамедова ва отам Илес Акбаров билан «Баланд маҷит»-даги мусиқа техникинда бирга ўқишганини кўп ёзитганман, — дейман Гулранон ҳонимига. — Ўзимизда Зарифа, Шарифа (сингил-лари) дугор, пианино чалишган. Мунавар ҳори ҳам ўша ерга келиб дарс берган. Синфа шап-

тишига ўзи ёздишни.

— Ўзимизда Зарифа ола менинг онам — Ҳафия Мухамедова ва отам Илес Акбаров билан «Баланд маҷит»-даги мусиқа техникинда бирга ўқишганини кўп ёзитганман, — дейман Гулранон ҳонимига. — Ўзимизда Зарифа, Шарифа (сингил-лари) дугор, пианино чалишган. Мунавар ҳори ҳам ўша ерга келиб дарс берган. Синфа шап-

тишига ўзи ёздишни.

— Ўзимизда Зарифа ола менинг онам — Ҳафия Мухамедова ва отам Илес Акбаров билан «Баланд маҷит»-даги мусиқа техникинда бирга ўқишганини кўп ёзитганман, — дейман Гулранон ҳонимига. — Ўзимизда Зарифа, Шарифа (сингил-лари) дугор, пианино чалишган. Мунавар ҳори ҳам ўша ерга келиб дарс берган. Синфа шап-

тишига ўзи ёздишни.

— Ўзимизда Зарифа ола менинг онам — Ҳафия Мухамедова ва отам Илес Акбаров билан «Баланд маҷит»-даги мусиқа техникинда бирга ўқишганини кўп ёзитганман, — дейман Гулранон ҳонимига. — Ўзимизда Зарифа, Шарифа (сингил-лари) дугор, пианино чалишган. Мунавар ҳори ҳам ўша ерга келиб дарс берган. Синфа шап-

тишига ўзи ёздишни.

— Ўзимизда Зарифа ола менинг онам — Ҳафия Мухамедова ва отам Илес Акбаров билан «Баланд маҷит»-даги мусиқа техникинда бирга ўқишганини кўп ёзитганман, — дейман Гулранон ҳонимига. — Ўзимизда Зарифа, Шарифа (сингил-лари) дугор, пианино чалишган. Мунавар ҳори ҳам ўша ерга келиб дарс берган. Синфа шап-

тишига ўзи ёздишни.

— Ўзимизда Зарифа ола менинг онам — Ҳафия Мухамедова ва отам Илес Акбаров билан «Баланд маҷит»-даги мусиқа техникинда бирга ўқишганини кўп ёзитганман, — дейман Гулранон ҳонимига. — Ўзимизда Зарифа, Шарифа (сингил-лари) дугор, пианино чалишган. Мунавар ҳори ҳам ўша ерга келиб дарс берган. Синфа шап-

тишига ўзи ёздишни.

— Ўзимизда Зарифа ола менинг онам — Ҳафия Мухамедова ва отам Илес Акбаров билан «Баланд маҷит»-даги мусиқа техникинда бирга ўқишганини кўп ёзитганман, — дейман Гулранон ҳонимига. — Ўзимизда Зарифа, Шарифа (сингил-лари) дугор, пианино чалишган. Мунавар ҳори ҳам ўша ерга келиб дарс берган. Синфа шап-

тишига ўзи ёздишни.

— Ўзимизда Зарифа ола менинг онам — Ҳафия Мухамедова ва отам Илес Акбаров билан «Баланд маҷит»-даги мусиқа техникинда бирга ўқишганини кўп ёзитганман, — дейман Гулранон ҳонимига. — Ўзимизда Зарифа, Шарифа (сингил-лари) дугор, пианино чалишган. Мунавар ҳори ҳам ўша ерга келиб дарс берган. Синфа шап-

тишига ўзи ёздишни.

— Ўзимизда Зарифа ола менинг онам — Ҳафия Мухамедова ва отам Илес Акбаров билан «Баланд маҷит»-даги мусиқа техникинда бирга ўқишганини кўп ёзитганман, — дейман Гулранон ҳонимига. — Ўзимизда Зарифа, Шарифа (сингил-лари) дугор, пианино чалишган. Мунавар ҳори ҳам ўша ерга келиб дарс берган. Синфа шап-

тишига ўзи ёздишни.

— Ўзимизда Зарифа ола менинг онам — Ҳафия Мухамедова ва отам Илес Акбаров билан «Баланд маҷит»-даги мусиқа техникинда бирга ўқишганини кўп ёзитганман, — дейман Гулранон ҳонимига. — Ўзимизда Зарифа, Шарифа (сингил-лари) дугор, пианино чалишган. Мунавар ҳори ҳам ўша ерга келиб дарс берган. Синфа шап-

тишига ўзи ёздишни.

— Ўзимизда Зарифа ола менинг онам — Ҳафия Мухамедова ва отам Илес Акбаров билан «Баланд маҷит»-даги мусиқа техникинда бирга ўқишганини кўп ёзитганман, — дейман Гулранон ҳонимига. — Ўзимизда Зарифа, Шарифа (сингил-лари) дугор, пианино чалишган. Мунавар ҳори ҳам ўша ерга келиб дарс берган. Синфа шап-

тишига ўзи ёздишни.

— Ўзимизда Зарифа ола менинг онам — Ҳафия Мухамедова ва отам Илес Акбаров билан «Баланд маҷит»-даги мусиқа техникинда бирга ўқишганини кўп ёзитганман, — дейман Гулранон ҳонимига. — Ўзимизда Зарифа, Шарифа (сингил-лари) дугор, пианино чалишган. Мунавар ҳори ҳам ўша ерга келиб дарс берган. Синфа шап-

тишига ўзи ёздишни.

— Ўзимизда Зарифа ола менинг онам — Ҳафия Мухамедова ва отам Илес Акбаров билан «Баланд маҷит»-даги мусиқа техникинда бирга ўқишганини кўп ёзитганман, — дейман Гулранон ҳонимига. — Ўзимизда Зарифа, Шарифа (сингил-лари) дугор, пианино чалишган. Мунавар ҳори ҳам ўша ерга келиб дарс берган. Синфа шап-

тишига ўзи ёздишни.

